

SELETUSKIRI

Maaeluministri määruse „Erakorraline toetus põllumajandussektorile seoses suurenenud sisendihindade ja kaubanduspiirangutega” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Maaeluministri määruse „Erakorraline toetus põllumajandussektorile seoses suurenenud sisendihindade ja kaubanduspiirangutega” eelnõu kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 2 lõike 3, § 7 lõike 2, komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2022/467, millega nähakse põllumajandussektori tootjatele ette erakorraline kohandamistoetus (ELT L 96, 24.03.2022, lk 4-8) artikli 1 ja 2 ning maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse § 2¹ lõike 1, § 11 lõike 1 ja § 18 lõike 1 alusel. Samuti järgitakse Euroopa Komisjoni teatist (2022/C 131 I/01) „Riigiabi meetmete ajutine kriisiraamistik majanduse toetamiseks pärast Venemaa kallaletungi Ukrainale“ (ELT C 131 I, 24.03.2022, lk 1–17) (edaspidi *riigiabi ajutine raamistik*). Toetuse andmisel arvestatakse 2022. aasta 19. mail vastu võetud riigi 2022. aasta lisaeelarve seaduse § 1 lõikes 2 Maaeluministeeriumi valitsemisala põllumajanduse, toidu ja maaelu kuludeks ettenähtud rahalisi vahendeid.

Venemaa sissetung Ukrainasse 24. veebruaril 2022 mõjutab nii toidutootmist kui tarneahelaid, sh Eesti põllumajandustootjaid. Arvestades Ukraina ja Venemaa Föderatsiooni olulisust põllumajandussaaduste ja tootmissisendite globaalses kaubanduses, avaldab kriis suurt mõju teravilja, loomasööda, gaasi ja väetiste pakkumisele, tuues muuhulgas kaasa energia ja söödahindade edasise tõusu.

23. märtsil 2022. a avaldati Euroopa Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2022/467, millega nähakse põllumajandussektori tootjatele ette erakorraline kohandamistoetus. Antud määruse alusel on liikmesriikidel võimalus välja töötada meetmed, mis aitavad kaasa toiduga kindlustatusele või vähendavad turu tasakaalustamatust. Põllumajandustootjatel on võimalus saada toetust, kui nad püüavad oma põllumajanduslikus tegevuses saavutada järgmisi eesmärke: ringmajandus, toitainete majandamine, ressursside tõhus kasutamine ning keskkonna- ja kliimasõbralikud tootmismeetodid. Eestile on ette nähtud 2 571 111 eurot, millele on võimalik riigi poolt täiendavalt lisada kuni 200% eraldatud summast (s.o. 5 142 222 eurot). Liikmesriikidele on jäetud erakorralist kohandamistoetust saavate põllumajandussektorite valiku ja toetussumma sektorite vahel jagunemise otsustamisel ning komisjoni delegeeritud määrusega etteantud piirides meetmete kujundamisel ja toetuse andmise kriteeriumite sätestamisel paindlikkus. Toetuse andmisel peab liikmesriik tagama, et kasutataks kõige tõhusamaid kanaleid, toetuse kriteeriumid oleksid objektiivsed ja mittediskrimineerivad ning need võtaksid arvesse turuhäirete ulatust eri sektorite vahel. Toetuse lõplik saaja peab olema põllumajandustootja. Komisjoni delegeeritud määrusega nähakse ette tähtajad komisjoni teavitamise ja toetuse väljamaksmise kohta. Hiljemalt 30. juuniks 2022 tuleb liikmesriigil teavitada komisjoni järgnevalt:

- rakendatavate meetmete kirjeldus;
- kriteeriumid, mille alusel määrati kindlaks toetuse andmise meetodid ja põhjendused toetuse jaotamiseks eri sektorite vahel;
- meetmete kavandatud mõju toiduga kindlustatusele ja turu stabiliseerimisele;
- soovitud mõju saavutamise kontrollimiseks võetavad meetmed;
- konkurentsimoonutuste vältimiseks võetavad meetmed;
- siseriikliku toetuse täiendav määr;

Kõik toetussummad, nii Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) kui ka riigi eelarvest, peavad olema välja makstud hiljemalt 30. septembriks 2022. Hiljemalt 15. maiks 2023 edastavad liikmesriigid

komisjonile andmed tegelikult välja makstud toetussummade (EL toetus ja täiendav siseriiklik toetus eraldi), toetuse saajate arvu ja liigi kohta, samuti hinnangu meetmete rakendamise tõhususe kohta.

23. märtsil 2022. aastal võttis Euroopa Komisjon vastu uue riigiabi meetmete ajutise kriisiraamistiku majanduse toetamiseks pärast Venemaa kallaletungi Ukrainale. Raamistiku alusel võib anda kolme liiki riigiabi:

- 1) piiratud abisummad (liikmesriigid võivad kehtestada kavad, millega antakse kriisist puudutatud ettevõtetele, mis tegutsevad põllumajandus-, kalandus- ja vesiviljelussektoris, kuni 35 000 eurot toetust);
- 2) likviidsustoetus riigigarantiide ja subsideeritud laenudena;
- 3) abi kõrgete energiahindade kompenseerimiseks.

Põllumajandussaaduste hinnad on tõusnud oluliselt aeglasemalt kui sisendite hinnad. Näiteks on Eestis 2022. aasta nelja kuu ja 2021. aasta augusti võrdluses sigade kokkuostu hind tõusnud 1,8%, samal ajal kui söödaodra hind on kallinenud 49% ja elekter 43%, piimahind on kallinenud 31%, kuid rapsikoogi hinnatõus on 53%. Ka taimekasvatus on silmitsi kiire sisendite hinnatõusuga ning väetiste pakkumise vähenemisega. Eesti väetisetarned sõltuvad Venemaa turust 67% ulatuses. Väetiste hinnatõus on seotud gaasihinna muutusega, mis 2022. aastal võrdluses 2021. aasta augustiga on kallinenud üle kahe korra. Väetiste hind on samal ajal kallinenud 1,5–4 korda. Lisaks on kallinenud oluliselt kütuse hind (2022. aasta nelja kuu võrdluses 2021. aasta augustiga 52%). Erinevalt teistest sektoritest on teravilja ja rapsikasvatuses kokkuostuhinnad tõusnud seni enam kui vajalike sisendite hinnad. Taimekasvatuse sisendikulu kandub omakorda üle loomakasvatuse söödakuludesse. Väetiseid ostetakse kallima hinnaga vähem ning loomasöödas asendatakse kallimaid, energiarikkamaid komponente odavamatega, mis omakorda mõjutavad taimekasvatuses saagikust ja loomakasvatuses loomade tootlikkust. Eestis ei kata põllumajandustoodangu väärtus ilma toetusteta tootmiseks vajalikke kulusid, näiteks aastatel 2019 kuni 2021 kokku oli põllumajandussektori kogutoodangu väärtus 3,043 miljardit eurot ning kulud (vahetarbimine, kulum, tööjõu, intressi ja rendikulu) kokku 3,402 miljardit eurot, seega toodangu väärtuse ja kogukulude suhe oli 0,89 ehk 11% kuludest on toodangu väärtusega katmata. Praeguste hinnaarengute juures see suhtarv halveneb.

Eeltoodust tulenevalt võttis Riigikogu 19. mail 2022. aastal vastu riigi 2022. aasta lisaelarve seaduse, millest eraldati laiapidse julgeoleku ja vastupanuvõime tugevdamise meetmest Maaeluministeriumi valitsemisalale 9,1 mln eurot toidu varustuskindluse tagamiseks ja toetuseks põllumajandussektorile energiakriisi ja Ukraina sõjaga kaasnevate mõjudega toimetulekuks. Lisaelarvest eraldatud kogusummast 5,1 mln eurot moodustab kohandamistoetus põllumajandussektorile ja 4 mln eurot riigiabi põllumajandussektoris Ukraina sõja mõjudega toimetulemiseks. Kokku kujuneb EL ja Eesti riigieelarvest eraldatud vahendite summaks antud erakorralise toetuse andmisel 11,7 mln eurot.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Maaeluministeriumi põllumajanduspoliitika osakonna valdkonnajuht Erkki Miller (625 6503, erkki.miller@agri.ee), sama osakonna nõunikud Liina Jürgenson (625 6270, liina.jyrgenson@agri.ee), Kalev Karisalu (625 6517, kalev.karisalu@agri.ee), sama osakonna peaspetsialist Renata Tsaturjan (625 6507 renata.tsaturjan@agri.ee), maaelupoliitika ja analüüsi osakonna nõunik Katre Kirt (625 6140, katre.kirt@agri.ee), sama osakonna nõunik Pirkko-Liisa Meius (625 6534, pirkko-liisa.meius@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Maaeluministeriumi õigusosakonna nõunik Jaana Lepik (625 6202, jaana.lepik@agri.ee). Keeleliselt toimetab eelnõu Maaeluministeriumi õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (tel 625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb viiest peatükist ja 13 paragrahvist.

Eelnõu §-s 1 kehtestatakse määruse reguleerimisala. Määrusega kehtestatakse põllumajandussektorile seoses suurenenud sisendihindade ja kaubanduspiirangutega erakorralise toetuse andmise tingimused ning kord.

Eelnõu §-s 2 sätestatakse toetuse andmise üldised tingimused.

Eelnõu § 2 lõike 1 kohaselt antakse erakorralist toetust komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2022/467 kohase kohandamistoetusena ja riigiabi ajutise raamistiku kohase riigiabina (edaspidi koos *toetus*) Venemaa Föderatsiooni Ukrainasse sissetungi tõttu suurenenud sisendihindadest ja kehtestatud kaubanduspiirangutest tekkinud majandusliku kahju osaliseks hüvitamiseks põllumajanduslikus tegevusvaldkonnas, mida suurenenud sisendihinnad ja kaubanduspiirangud on negatiivselt enim mõjutanud. Põllumajandusvaldkonnad ja põhjendused on toodud järgnevas lõikes.

Eelnõu § 2 lõikes 2 loetletakse põllumajanduslikud esmatootmise tegevusvaldkonnad, mille puhul Venemaa Föderatsiooni Ukrainasse sissetungi tõttu tekkinud majandusliku kahju osaliseks hüvitamiseks toetust antakse.

Tegevusvaldkondades tekkinud kahju hindamisel on võetud aluseks FADN tootmistüüpide toodangu ja sisendikulu ha või loomühikute (lü) kohta aastatel 2015-2020 ning saaduse ja sööda hinna suhe perioodil juuli 2016 kuni juuni 2021. Neid andmeid on võrreldud 2021. aasta IV kvartali ja 2022. aasta I kvartali hinnangulise näitajaga vastavalt Statistikaameti poolt avaldatud hinnaindeksitele või Eesti Konjunktuuriinstituudi hinnainfole. Lähtuvalt põllumajandussaaduse ja sisendi suhtarvu muutusele on nendeks tegevusvaldkondadeks, kus nimetatud suhtarvu väärtus langeb ehk tootmissisendite hinnatõus on olnud kiirem kui põllumajandussaaduse hinnatõus, eelkõige sealihha, veiseliha ja piima tootmine, linnukasvatus, lamba- ning kitsekasvatus, avamaa köögivilja-, maasika- ja kartulikasvatus ning köetavas kasvuhuones köögivilja-, köögiviljataimede-, maitsetaimede-, maasika- ja lillekasvatus (Tabel 1).

Piimatootmises on söödakulu osatähtsus kogukuludes 33% (sellest ligi 50% ostusööt – rapsikook ja söödaoder, mida kulub 1 kg piima tootmiseks vastavalt ca 0,32 kg ja 0,05 kg lisaks rohusöödale) ja energiakulu osatähtsus 8%. Piima kokkuostuhinna ja odra kokkuostuhinna suhe on olnud perioodil juuli 2016 kuni juuni 2021 2,06 (normaalne suhtarv), kuid see on langenud perioodil juuli 2021 kuni märts 2022 vahemikku 1,52 -1,87 (tegelik suhtarv). Piima kokkuostuhinna ja rapsi kokkuostuhinna normaalsuhe on olnud 0,79, kuid on langenud 0,59-ni. Piimatootmise tootmistüübis ületab piima toodangu väärtus lü kohta energia ja väetiste kulu lü kohta 5,63 korda. Võttes arvesse Statistikaameti hinnaindeksite muutuseid (toodangu poolel piima tootjahind +37%, kulude poolel väetised +2 korda ja energia +47%) kujuneb suhtarvuks 4,67 ehk kulud antud toodangu hinnataseme juures on normaaltasemest ca 82 €/lü kohta kõrgemad.

Sea- ja linnukasvatustes on sööda osatähtsus kogukuludes 53%, energiakulu osatähtsus on 4%. Seakasvatustes on perioodil juuli 2016 kuni juuni 2021 olnud searümpade SEUROP hinna suhe söödaodra hinda 10,72 (normaalne suhtarv), perioodil juuli 2021 kuni märts 2022 on suhtarv langenud kuni 5,66 kuni 9,60-ni (tegelik suhtarv). Munatootmises on munade hinna ja odra normaalne suhtarv olnud 0,033 ning munade hinna ja söödanisu normaalne suhtarv olnud 0,032, ja tegelik suhtarv on langenud mõlemal juhul keskmiselt ligikaudu 0,025-ni. FADN andmetel ületab sea- ja linnukasvatuse tootmistüübis 2015-2020 keskmisena sea- ja linnuliha toodangu väärtus lü kohta energia ja sööda kulu lü kohta 1,63. Võttes arvesse Statistikaameti hinnaindeksite muutuseid 2022 I kv võrdluses 2020 aasta (toodangu poolel sigade tootjahinnaindeks -11%, lindude tootjahinnaindeks +10%, kulude poolel energiaindeks +53% ja teravilja tootjahinnaindeks +67%) kujuneb nimetatud suhtarvuks 0,89 ehk kulud antud toodangu hinnataseme juures on normaaltasemest ca 417 €/lü kohta kõrgemad.

Veiseliha tootmisel moodustab kogukuludes söödakulu 26% (millest ostusööt on 15%) ning energia ja väetisekulu 10%. Kuna oluline osa söödast toodetakse rohusöödana ise, on sisendikulu tõusu mõjutajateks peamiselt energia ja väetised. Söödaotra kasutatakse peamiselt loomade nuumamisel ning kattetulu arvestustes puudub oder ammlehma söödaratsioonis. Veiseliha tootmises on veiserümpade EUROP hinna, mis kajastab nii piima- kui lihaveisetõugu loomade kokkuostu, ja söödaodra hinna suhte ajalooline normaaltase 14,73 ning tegelik suhtarv on langenud keskmiselt 13,35-ni. FADN andmetel ületab veiste toodangu väärtus lü kohta sööda tootmiseks kasutatud väetiste ja energia kulu lü kohta 2,18 korda, kuid arvestades 2022. aasta I kv hinnaindeksid, langeb suhtarv 1,97-le ehk kulud väetistele ja energiale antud toodangu hinnataseme juures on normaaltasemest ca 20,3 €/lü kohta kõrgemad.

Lamba- ja kitsekasvatuses moodustab söödakulu kogukuludest 22% (sh ostusööt 26%), energiakulu 13% kogukuludest. Kuna oluline osa söödast toodetakse rohusöödana ise, on sisendikulu tõusu mõjutajateks peamiselt energia ja väetised. Lamba- ja kitsekasvatuse tootmistüübis ületab lammaste ja kitsede toodangu väärtus lü kohta väetiste ja energia kulu lü kohta 1,11 korda. Võttes arvesse hinnamuutuseid (toodangu poolel lammaste ja kitsede kokkuostuhinna muutus (+26%) ja kulude poolel väetiste hinnatõus 2 korda ja energia hinnatõus +47%) langeb suhtarv 0,94-le ehk kulud väetistele ja energiale antud toodangu hinnataseme juures on normaaltasemest ca 46,7 €/lü kohta kõrgemad.

Avamaa aianduses moodustavad väetised ja energia 10% kogukuludest. Aianduskultuuride toodangu väärtus ha kohta ületab ajalooliselt energia ja väetiste kulu ha kohta 6,48 korda. Võttes arvesse hinnaindeksite muutust (toodangu poolel värske aedvili +28%, värske puuvili +28% ja sisendite poolel väetiste hinnatõus 2 korda ning energia hinnatõus +47%) langeb tegelik suhtarv 5,11-le ehk kulud väetistele ja energiale on antud toodangu hinnataseme juures normaaltasemest ca 438 €/ha kõrgemad. Kuna väetustase ja energiakulu on avamaa köögiviljadel võrreldav kartuliga, eeldame sama kartulikasvatuses, kus kartuli hinnatõus on +21%.

Katmikaianduses, kus katmikala on kasutuses kuni 8 kuud aastas on energia ja väetiste osatähtsus kogukuludes 7%. Aianduskultuuride toodangu väärtus ha kohta ületab ajalooliselt energia ja väetiste kulu ha kohta 3,9 korda. Võttes arvesse hinnaindeksite muutust (toodangu poolel värske aedvili +28% ja sisendite poolel väetiste hinnatõus 2 korda ning energia hinnatõus +47%) langeb tegelik suhtarv 3,32-le ehk kulud väetistele ja energiale on antud toodangu hinnataseme juures normaaltasemest ca 0,33 €/m² kõrgemad. Aastas 9 kuud ja enam kasutuses olevate katmikalade puhul hindame müügitulu ja elektri, gaasi, toore ja materjali normaaltasemel suhtarvuks 1,17, arvestades hinnaindeksite muutust, langeb tegelik suhtarv 0,71-le ehk antud toodangu taseme juures on kulud normaaltasemest ca 0,72 €/m² kõrgemad.

Võttes arvesse erakorralise kohandamistoetuse ja riigiabimeetmete ajutise kriisiraamistiku alusel abi andmise tingimusi ning erinevate põllumajandussektori ettevõtjate struktuuri, kahjude ulatust ja riigieelarvest eraldatud vahendite suurust, makstakse erakorralist kohandamistoetust seakasvatusele, piimatootmisele, lamba- ja kitsekasvatusele, riigiabi antakse veiseliha tootmisele, linnukasvatusele ning aiandussektorite.

Tabel 1. Põllumajandustoodangu ja tootmissisendite hindade ja väärtuste suhtarvud ning nende muutused (Allikad: SA, FADN, EKI, EMTA, Äriregister)

	ajalooline keskmine	hinnang 2022 aastaks	muutus
piimatootmine			
piima hind/odra hind	2,06	1,87	-9%
piima hind/rapsi hind	0,79	0,59	-25%
piima toodangu väärtus /energia ja väetiste kulu	5,63	4,67	-17%
sea- ja linnukasvatus¹			
sealiha hind/söödaodra hind	10,72	7,02	-35%
munade hind/odra hind	0,033	0,025	-24%
munade hind/söödanisu hind	0,032	0,025	-22%
sigade ja lindude toodangu väärtus lü kohta/energia ja söödakulu lü kohta	1,63	0,89	-45%
veiseliha tootmine			
veiseliha hind/söödaodra hind	14,73	13,35	-9%
veiste toodangu väärtus lü kohta/väetiste ja energia kulu lü kohta	2,18	1,97	-10%
lamba- ja kitsekasvatus			
lamba- ja kitse toodangu väärtus lü kohta/väetiste ja energia kulu lü kohta	1,11	0,94	-15%
avamaa aiandus ja kartul²			
aiandustoodangu väärtus ha kohta/energia ja väetiste kulu ha kohta	6,48	5,11	-21%
katmikaiandus kasutuses 8 kuud ja vähem	3,9	3,32	-15%
katmikaiandus kasutuses 9-12 kuud	1,17	0,71	-39%

Eelnõu §-s 3 sätestatakse, et toetust antakse põllumajandustoodete esmatootmisega tegelevale füüsilisest isikust ettevõtjale (edaspidi FIE) või juriidilisele isikule põllumajandusliku esmatootmise tegevusvaldkonnas. Tegevusvaldkonnad on loetletud § 2 lõikes 2.

Eelnõu 2. peatükk sätestab kohandamistoetuse andmise.

Eelnõu §-s 4 sätestatakse erakorralise kohandamistoetuse andmise tingimused kohandamistoetuse eesmärgi põhisel ja valdkonna kaupa.

Eelnõu § 4 lõikes 1 kehtestatakse valdkonnaüleised ja valdkonnapõhised kriteeriumid erakorralise kohandamistoetuse saamiseks. Komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2022/467 artikli 1 lõike 3 kohaselt peaks põllumajandustootjatel olema õigus saada erakorralist kohandamistoetust tingimusel, et nad tegelevad ühe või mitme järgmise tegevusega: ringmajandus, toitainete majandamine, ressursside tõhus kasutamine ning keskkonna- ja kliimasõbralikud tootmismeetodid. Valdkonnaülese kriteeriumina saab Eestis erakorralist kohandamistoetust taotleda põllumajandustootja kui tema tegevus vastab järgmistele eesmärkidele: ressursside tõhus kasutamine, toitainete majandamine või keskkonna- ja kliimasõbralikud tootmismeetodid.

Lõike 1 punktides 1–4 täpsustatakse põllumajanduslike tegevusvaldkondade kaupa valdkonnapõhiseid kriteeriume taotlejale. Toetatavateks valdkondadeks on piima- ja sealiha tootmine ning lamba ja kitse kasvatamine. Valdkonnapõhiste kriteeriumite kehtestamisel on silmas peetud asjaolu, et Venemaa Föderatsiooni Ukrainasse sissetungi tõttu suurenenud sisendihindadest ja kehtestatud kaubanduspiirangutest tekkinud majanduslik kahju puudutab ennekõike oma toodetud toodangut turustavaid ettevõtjaid ning seega peaks toetus olema suunatud neile. Seetõttu seatakse valdkondade põhisel loomade arvu osas miinimumid, millest

¹ linnuliha hind on konfidentsiaalne

² kartul hinnatud avamaa aianduse kaudu

vähema arvu loomade kasvatamist loetakse kas täielikult või valdavas osas vaid oma majapidamise tarbeks kasvatamiseks ning sellistele loomapidajatele toetuse andmine poleks õigustatud. Samu miinimumlävendeid on rakendatud ka varasemate toetuste maksmisel. Samuti on miinimumi kehtestamisel silmas peetud arvestuslikku ühikumäära looma kohta. Üldjuhul on väiksema kui 100 euro toetussumma haldamine kulukam kui makstav toetus.

Eeltoodust lähtuvalt on eelnõu § 4 lõike 1 kohaselt sätestatud, et toetuse taotleja pidi hiljemalt 2022. aasta 7. maiks teavitama põllumajandusloomade registri pidajat, et ta pidas 2022. aasta 30. aprilli seisuga kas vähemalt 4 piimatõugu lehma, vähemalt 20 siga, 10 utte või emakitse. Samuti on eelnõu § 4 lõikes 1 sätestatud vähemalt 1 emise pidamisel kohandamistoetuse andmiseks põllumajandusloomade registri 2021. aasta 31. detsembri ja 2022. aasta 30. aprilli seis. Maaeluministri 25. novembri 2021. aasta määruse nr 74 „Põllumajanduslooma märgistamise ja registreerimise ning veisepassi väljastamise kord, põllumajanduslooma tapmisest ja hukkumisest ning kõrvaldamisest teavitamise kord ning identifitseerimisvahendi eemaldamise ja asendamise nõuded“ kohaselt esitab loomapidaja veise, lamba ja kitse märgistamise korral põllumajandusloomade registri volitatud töötlejale (PRIA-le) taotluse looma andmete registreerimiseks viie tööpäeva jooksul looma märgistamisest arvates. Juhul kui põllumajandusloomade registrisse kantud andmed looma kohta muutuvad, tuleb loomapidajal sellest veterinaarseaduse kohaselt põllumajandusloomade registrit teavitada. Seega ei too hiljemalt 7. maiks tehtud teavitused toetuse taotlejale kaasa täiendavaid kohustusi. 2022. aasta 30. aprilli seis võetakse toetuse taotlemisel aluseks kaalutlusel, et ühelt poolt võimaldab see anda toetust hetkel piimalehma, sea (sh emise), lamba ja kitse kasvatamisega tegelevatele isikutele, teiselt poolt aga väldib see võimalikke taotlejapoolseid registriandmetega manipuleerimisi.

Eelnõu § 4 lõike 1 punkti 1 kohaselt antakse toetust taotlejale, kes pidas 2022. aasta 30. aprilli seisuga põllumajandusloomade registri andmetel vähemalt 4 piimatõugu lehma. 30. aprilli seisuga põllumajandusloomade registris registreeritud piimatõugu lehmade hulka arvatakse kõik maaeluministri 25. novembri 2021. aasta määruse nr 74 „Põllumajanduslooma märgistamise ja registreerimise ning veisepassi väljastamise kord, põllumajanduslooma tapmisest ja hukkumisest ning kõrvaldamisest teavitamise kord ning identifitseerimisvahendi eemaldamise ja asendamise nõuded“ alusel hiljemalt 7. maiks registreeritud piimatõugu lehmad. Kõikidest 2022. aasta märtsi (erakorralise kohandamistoetuse EL õigusakti jõustumisel) seisuga põllumajandusloomade registri andmetel piimatõugu lehmade kasvatajatest omas 4 ja enam piimatõugu lehma 514 ettevõtjat (52% kõikidest piimatõugu lehmade omanikest), kellele kuulus kokku 82 864 lehma (99% kõikidest piimatõugu lehmadest).

Eelnõu § 4 lõike 1 punkti 2 kohaselt antakse toetust taotlejale, kes pidas 2021. aasta 31. detsembri seisuga põllumajandusloomade registri andmetel ja 2022. aasta 30. aprilli seisuga vähemalt ühte emist. Toetuse andmise üks eesmärk on aidata kaasa toiduga kindlustatusele. Selleks, et jätkusuutlikult toota on oluline toetada põhikarja säilimist. Maaeluministri 25. novembri 2021. aasta määruse nr 74 „Põllumajanduslooma märgistamise ja registreerimise ning veisepassi väljastamise kord, põllumajanduslooma tapmisest ja hukkumisest ning kõrvaldamisest teavitamise kord ning identifitseerimisvahendi eemaldamise ja asendamise nõuded“ kohaselt peab loomapidaja üks kord aastas esitama teatise tema peetavate sigade vanusegruppide kohta. Teatises toodud vanusegruppid on: põrsad, kesikud, emised (sh paaritamata ja paaritatud), kuldid, nummsead (sh 50–80 kg, üle 80–110 kg, üle 110 kg eluskaaluga). Nimetatud teatis esitatakse 31. detsembri seisuga. Seetõttu antakse erakorralist kohandamistoetust taotlejale, kes pidas 2021. aasta 31. detsembri seisuga emist ja tegi seda ka 2022. aasta 30. aprilli seisuga. Emiste arv 2022. aasta 30. aprilli seisuga tuleb taotlejal esitada koos toetuse taotlusega. Kui toetuse taotlejal 2021. aasta 31. detsembri seisuga emiseid ei olnud, kuid ta märgib taotlusele emiste arvu 2022. aasta 30. aprilli seisuga, saab ta toetust eelnõu § 4 lõike 1 punkti 3 kohaselt ehk need emised arvestatakse teiste sigade hulka. Kõikidest 2021. aasta detsembri seisuga põllumajandusloomade registri andmetel emise pidajatest oli ettevõtjaid 43 (98% kõikidest emise pidajatest), kellele kuulus kokku 25 742 emist (99,99% kõikidest emistest). Muid sigu karjades, kus on emis, on

kokku 217 101 ehk 79% muudest sigadest ning neile kohaldub eelnõu § 5 lõikes 2 nimetatud ühikumäär (13% emise kohta kehtestatud ühikumäärast).

Eelnõu § 4 lõike 1 punkti 3 kohaselt antakse toetust taotlejale, kes pidas 2022. aasta 30. aprilli seisuga põllumajandusloomade registri andmetel karjas, kus puudus 2021. aasta 31. detsembri seisuga emis, vähemalt 20 siga. Kõikidest 2022. aasta märtsi (erakorralise kohandamistoetuse EL õigusakti jõustumisel) seisuga põllumajandusloomade registri andmetel olevatest seapidajatest, kelle karjas ei olnud 2021. aasta 31. detsembri seisuga emist, omas 20 ja enamat siga 18 ettevõtjat (25% kõikidest seapidajatest), kellele kuulus kokku 57 736 siga (19% kõikidest sigadest).

Eelnõu § 4 lõike 1 punkti 4 kohaselt antakse toetust taotlejale, kes pidas 2022. aasta 30. aprilli seisuga põllumajandusloomade registri andmetel vähemalt 10 utte või emakitse, kes olid 30. aprilli 2022 seisuga vähemalt kümne kuu vanused. Piirmäär arvestamisel võetakse arvesse kõik ühe taotleja uted ja emakitsed. Oluline on, et uttede ja emakitsede arv kokku oleks minimaalselt kümme. Kui taotleja peab näiteks viit utte ja viit emakitse, on loomi kokku kümme, või kui taotleja peab kümnet utte ja mitte ühtegi emakitse või vastupidi, on toetuse taotlemiseks vajalik minimaalne loomade arvu nõue täidetud. Kõikidest 2022. aasta märtsi (erakorralise kohandamistoetuse EL õigusakti jõustumisel) seisuga põllumajandusloomade registri andmetel ute ja emakitse pidajast omas 10 ja enamat utte või emakitse 523 ettevõtjat (32% kõikidest ute ja emakitse omanikest), kellele kuulus kokku 26 133 utte või emakitse (82% kõikidest uttedest või emakitsedest). Toetatavate loomade hulka loetakse emasloomad alates 10-dast elukuust, mistõttu on toetatavaid ühikuid ligikaudu 45 400.

Eelnõu § 4 lõikes 2 täpsustatakse, millisel juhul loetakse piima- ja sealihatootja ning lamba- ja kitsekasvataja tegevus keskkonna- ja kliimasõbraliku eesmärgiga tegevusele vastavaks. Keskkonna- ja kliimasõbraliku eesmärgiga tegevusele vastavaks loetakse selle piima- ja sealihatootja ning lamba- ja kitsekasvataja tegevus, kes on saanud 2021. aasta eest vähemalt ühte järgmist kliima- ja keskkonnatoetust:

- 1) maaeluministri 17. aprilli 2015. aasta määruse nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus“ alusel;
- 2) maaeluministri 22. aprilli 2015. aasta määruse nr 38 „Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus“ alusel;
- 3) maaeluministri 30. aprilli 2015. aasta määruse nr 55 „Ohustatud tõugu looma pidamise toetus“ alusel;
- 4) maaeluministri 22. aprilli 2015. aasta määruse nr 42 „Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaa kohta antav toetus“ alusel;
- 5) maaeluministri 30. aprilli 2015. aasta määruse nr 56 „Loomade heaolu toetus“ alusel;
- 6) maaeluministri 30. aprilli 2015. aasta määruse nr 53 „Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus“ alusel;
- 7) maaeluministri 29. aprilli 2015. a määruse nr 49 „Keskkonnasõbraliku majandamise toetus“ alusel.

Kuivõrd nimetatud toetuste saamise eelduseks on teatavatele kõrgendatud nõudmistele vastamine ning keskkonna- ja kliimasõbraliku tootmistegevuse viljelemine, on kõnealuse toetuse saamisega tagatud taotleja tegevuse vastavus erakorralise kohandamistoetuse tingimusele tegevuse eesmärgi osas.

Eelnõu § 4 lõikes 3 sätestatakse toetuse saamise tingimused neile piima- ja sealihatootjatele ning lamba- ja kitsekasvatajatele, kes 2021. aasta eest ei saanud ühtegi kliima- ja keskkonnatoetust. Ressursside tõhusa kasutamise või toitainete majandamise või keskkonna- ja kliimasõbraliku eesmärgiga tegevuseks loetakse piima-, sealihatootja, lamba- ja kitsekasvataja tegevus, kui tema ettevõtte tegevus vastab veeseaduse 6. peatüki 7. jaos sätestatud tingimustele.

Eelnõu § 4 lõikes 4 määratakse põllumajanduslike tegevusvaldkondade kaupa kindlaks see, mille alusel piima- ja sealihatootjale ning lamba- ja kitsekasvatajale erakorralist kohandamistoetust antakse. Piimatõugu lehma kasvatajale antakse toetust piimatõugu lehma kohta, seakasvatajale

sea või emise kohta ning lamba- ja kitsekasvatajale vähemalt kümne kuu vanuse ute või emakitse kohta.

Eelnõu § 5 lõikes 1 kirjeldatud viisil otsustab Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet (edaspidi *PRIA*) piimatõugu lehma, emise, sea (välja arvatud emise) ning vähemalt kümne kuu vanuse ute ja emakitse kohta ühikumäära jagades erakorralise kohandamistoetuseks ette nähtud eelarve taotletud toetusõiguslike loomade arvuga. Eelarvehendid jagunevad järgmiselt: sealihatootmine 4,50 mln eurot, piimatootmine 2,51 mln eurot ja lamba- ja kitsekasvatuse 0,6 mln eurot. Eelnõu ettevalmistamisel kasutatud andmete ja arvutuste kohaselt, võttes arvesse lõigetes 2–4 sätestatud kriteeriumid, võivad toetuse prognoositavad ühikumäärad kujuneda järgmiselt:

- 1) ligikaudu 30 eurot piimalehma kohta;
- 2) ligikaudu 70 eurot emise kohta;
- 3) ligikaudu 9 eurot sea, välja arvatud § 4 lõike 1 punktis 2 nimetatud emise kohta;
- 4) ligikaudu 13 eurot vähemalt kümne kuu vanuse ute või emakitse kohta.

Eelnõu § 5 lõikes 2 sätestatakse, et sigade (välja arvatud emiste) puhul on ühikumäär 13% emise ühikumäärast. Osakaalu eelduseks on emise ja nuumiku kohta arvestusliku söödavilja vajaduse suhe vastavalt kattetulu arvestustele taime- ja loomakasvatuses 2021³.

Eelnõu § 5 lõikes 3 sätestatakse erakorralise kohandamistoetuse suuruse arvutamine. Piimatõugu lehma, sea, välja arvatud emise ning uttede ja emakitsede puhul arvutatakse toetuse suurus põllumajandusloomade registri 30. aprilli 2022. aasta seisuga. Emiste puhul arvutatakse toetuse suurus taotluses märgitud emiste arvu alusel, kui see ei ole suurem kui sigade arv kokku 30. aprillil 2022. aastal.

Eelnõu § 5 lõikes 4 sätestatakse täiendav nõue erakorralise kohandamistoetuse arvutamise kohta emiste puhul. Kui taotlusel märgitud emiste arv on suurem kui 31. detsembril 2021. aastal põllumajandusloomade registris märgitud emiste arv, siis arvutatakse toetus 31. detsembri 2021. aasta põllumajandusloomade registri andmete alusel.

Eelnõu 3. peatükk sätestab erakorralise riigiabi andmise.

Eelnõu §-s 6 sätestatakse erakorralise riigiabi andmine. Erakorraline riigiabi on riigiabi Euroopa Komisjoni 24. märtsi 2022. a teatise „Riigiabimeetmete ajutine kriisiraamistik majanduse toetamiseks pärast Venemaa kallaletungi Ukrainale” (ELT C 131 I, 24.03.2022, lk 1–17) (edaspidi riigiabi ajutine raamistik)⁴ osa 2.1 tähenduses.

Riigiabi ajutine raamistik näeb EL-i liikmesriikidele ette ühtsed reeglid riigiabi andmiseks ettevõtjatele, et võimaldada neil praegusest olukorrast taastuda. Riigiabi ajutise raamistiku osa 2.1 sätestab, et praeguses kriisis võivad olla asjakohaseks, vajalikuks ja sihipäraseks lahenduseks ajutised piiratud abisummad põllumajandustoodete esmatootmisega tegelevatele ettevõtjatele (edaspidi *põllumajandustootjatele*), keda Venemaa agressioon Ukraina vastu või kehtestatud sanktsioonid või neile reageerimiseks võetud vastumeetmed on mõjutanud.

Komisjon loeb põllumajandustootjatele antava riigiabi Euroopa Liidu toimise lepingu (edaspidi *ELTL*) artikli 107 lõike 3 punkti b alusel siseturuga kokkusobivaks, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:

- a) abi ei ületa 35 000 eurot põllumajandustootja toetuse kohta;
- b) põllumajandustootjatele antava abi summat ei tohi kindlaks määrata turule viidud kaupade hinna või koguse alusel;
- c) abi antakse kriisist mõjutatud ettevõtjatele;

³ [Kattetulu arvestused taime- ja loomakasvatuses | Põllumajandusuuringute Keskus \(agri.ee\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC0324(10)&from=EN)

⁴ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC0324\(10\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC0324(10)&from=EN)

d) abi antakse hiljemalt 31. detsembril 2022.

Toetuse maksmiseks riigiabi ajutise raamistiku alusel peab riik saama meetmele Euroopa Komisjonilt heakskiidu. Selleks esitas Maaeluministeerium maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse alusel 3. juunil 2022. aastal Euroopa Komisjonile riigiabi teatise, mis registreeriti komisjonis numbriga SA.103257 Tulenevalt ELTL-i artikli 108 lõikest 3 ei saa toetust anda enne komisjonilt heakskiitva otsuse saamist.

Eelnõu § 6 lõike 1 punktides 1—8 loetletakse käesoleva määruse alusel erakorralise riigiabi alusel toetatavad põllumajanduslikud tegevusvaldkonnad, mille puhul Venemaa Föderatsiooni Ukrainasse sissetungi tõttu suurenenud sisendihindadest ja kehtestatud kaubanduspiirangutest tekkinud majandusliku kahju osaliseks hüvitamiseks toetust antakse. Kahjud on tekkinud ja tõenäoliselt suurenevad jätkuvalt tulenevalt Ukraina ja Venemaa olulisusest põllumajandustoodete ja sisendite kaubandusel, kuna kriis on avaldanud suurt mõju teravilja tarnimisele ülemaailmselt, tuues kaasa söödahindade tõusu ning arvestades praeguseks hetkeks hüppeliselt tõusnud energia ja väetiste hinda, on sellel suur mõju põllumajandustootjatele. Pikem selgitus eelnõu § 2 lõike 2 kohta.

Tegemist on põllumajanduslike tegevusvaldkondadega, mis nii Maaeluministeeriumi 2022. aasta aprillikuu seisuga tehtud analüüside kui ka põllumajandussektori enda edastatud teabe põhjal on määratletud kui antud kriisis tootmissisendite ja energiakandjate hüppelise hinnatõusu tõttu negatiivselt mõjutatud tegevusvaldkonnad. Sellisteks tegevusvaldkondadeks on veiselihatootmine, munakana-, broileri- ja vutikasvatus, kartuli-, avamaaköögivilja- ja maasikakasvatus, köetavas kasvuhoones köögivilja- (näiteks kurki, tomatit, lehtköögiviljad, jne), maitsetaimede k.a söödavad õistaimed mida turustatakse värskelt potis või pakendatult (näiteks koriander, basiilik, tüümian, jne, maasika- ja lillekasvatus (lõike- ja suvelilled, lehtdekoratiivsed taimed, jne) ning köögiviljataimede (näiteks tomati-, kurgi-, kapsataimede, jne) istutusmaterjali ettekasvatus. Käesoleva määruse alusel makstav toetus kompenseerib vaid osaliselt tekkinud hüppeliselt suurenenud energiakandjate hinnatõusu ning tegemist on ühekordse tagastamatu abiga.

Eelnõu § 6 lõige 2 näeb ette alternatiivse õigusliku aluse toetuse maksmiseks olukorras, kus riigiabi ajutine raamistik ei ole kohaldatav. Riigiabi ajutine raamistik sätestab põllumajandustootjale antava toetuse maksimaalseks määraks 35 000 eurot. Kui põllumajandustootjal on riigiabi ajutise raamistiku osas 2.1 ettenähtud piirmäär 35 000 eurot täitunud ja seetõttu talle selle raamistiku alusel abi andmist kohaldada ei saa, on põllumajandustootjale siiski võimalik abi anda komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse ELTL artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9–17), alusel kuni 25 000 eurot. Täpsemalt on EL-i õigusaktide kohaldamist ja piirmääradega seonduvat selgitatud seletuskirjas § 9 selgitava osa juures.

Eelnõu § 6 lõike 3 punktides 1—7 määratakse põllumajanduslike tegevusvaldkondade kaupa kindlaks see, mille alusel põllumajandustootjale erakorralist riigiabi antakse. Veiseliha tootjale antakse riigiabi amblehma ja vähemalt 8 kuu vanuse lihatõugu lehmullika, sh ristandi kohta, samuti lihatõugu veise, sh ristand ja vähemalt 2 kuu vanuse piimatõugu pulli kohta. Amblehma ja vähemalt 8 kuu vanuse lihatõugu lehmullika kohta antakse riigiabi eesmärgiga toetada põhikarja säilimist tagamaks toiduga kindlustatus ka edaspidi. Kartuli-, avamaa köögivilja-, ja maasikakasvatajale antakse toetust kartuli, avamaa köögivilja ja maasika hektari kohta ning köetava kasvuhoone ruutmeetri kohta. Broileri-, munakana ja vutikasvatajale antakse riigiabi broileri, munakana või vuti kohta.

Eelnõu §-s 7 sätestatakse nõuded erakorralise riigiabi taotlejale. Punktides 1–7 sätestatakse taotlejale põllumajanduslike tegevusvaldkondade kaupa valdkonnapõhised kriteeriumid. Kriteeriumite kehtestamisel on silmas peetud asjaolu, et sisendite hinnatõusust tingitud

majanduslik kahju sissetuleku languse näol puudutab ennekõike oma toodetud toodangut turustavaid ettevõtjaid ning seega peaks toetus olema suunatud neile. Seetõttu seatakse valdkondade põhiselt loomade ja hektarite ning katmikala ruutmeetrite arvu osas miinimumid, millest vähema arvu põllumajandusloomade (sh kodulindude) kasvatamist või vähemal arvul hektaritel kartuli, avamaa köögivilja ja maasika või köetava kasvuhoone pindalal köögivilja, köögivilja- ja maitsetaime, maasika ja lillede kasvatamist loetakse kas täielikult või valdavas osas vaid oma majapidamise tarbeks kasvatamiseks ning sellistele loomapidajatele ja kultuuride kasvatajatele toetuse andmine poleks õigustatud.

Eelnõu § 7 punkti 1 kohaselt antakse riigiabi taotlejale, kes pidas 2022. aasta 30. aprilli seisuga põllumajandusloomade registri andmetel vähemalt viis lihatõugu veist või ammlehma või vähemalt kaheksa kuu vanust lihatõugu lehmullikat, sh ristanid, kelle pidamisest ta oli registripidajat teavitanud hiljemalt 7. maiks. Oluline on, et lihatõugu veiste arv kokku oleks minimaalselt viis. Kui taotleja peab näiteks ühte ammlehma, ühte vähemalt kaheksa kuu vanust lihatõugu lehmullikat ja kolme muud lihatõugu veist, on loomi kokku viis, või kui taotleja peab viit vähemalt kaheksa kuu vanust lihatõugu lehmullikat, on toetuse taotlemiseks vajalik minimaalne loomade arvu nõue täidetud. 30. aprilli seisuga põllumajandusloomade registris registreeritud lihatõugu veiste või ammlehmade või vähemalt 8 kuu vanuste lihatõugu lehmullikate hulka arvatakse kõik maaeluministri 25. novembri 2021. aasta määruse nr 74 „Põllumajanduslooma märgistamise ja registreerimise ning veisepassi väljastamise kord, põllumajanduslooma tapmisest ja hukkumisest ning kõrvaldamisest teavitamise kord ning identifitseerimisvahendi eemaldamise ja asendamise nõuded“ alusel registreeritud veised, kelle tõuna on märgitud lihatõug. Kõikidest 2022. aasta märtsi seisuga põllumajandusloomade registri andmetel lihatõugu veise (sh ristanid) pidajatest omas viit ja enam lihatõugu veist 1357 ettevõtjat (70% kõikidest lihatõugu veiste omanikest), kellele kuulus kokku 72 473 lihatõugu veist (sh ristanid) (96% kõikidest lihatõugu veistest).

Eelnõu § 7 punkti 2 kohaselt antakse riigiabi taotlejale, kes pidas 2022. aasta 30. aprilli seisuga põllumajandusloomade registri andmetel vähemalt viit piimatõugu pulli, kes olid 30. aprilli 2022. a seisuga vähemalt kahe kuu vanused, kelle pidamisest ta oli registripidajat teavitanud hiljemalt 7. maiks. Kaks kuud on seatud vanusepiiriks seetõttu, et toetada piimatõugu pullide üleskasvatamist veiseliha saamise eesmärgil. 30. aprilli seisuga põllumajandusloomade registris registreeritud piimatõugu pullide hulka arvatakse kõik maaeluministri 25. novembri 2021. aasta määruse nr 74 „Põllumajanduslooma märgistamise ja registreerimise ning veisepassi väljastamise kord, põllumajanduslooma tapmisest ja hukkumisest ning kõrvaldamisest teavitamise kord ning identifitseerimisvahendi eemaldamise ja asendamise nõuded“ alusel 2022. aasta 7. maiks registreeritud pullid, kelle tõuna on märgitud piimatõug. 2022. aasta märtsi seisuga pidas põllumajandusloomade registri andmetel vähemalt 5 vähemalt kahe kuu vanust piimatõugu pulli 338 ettevõtjat (55% kõikidest piimatõugu pulli pidavatest ettevõtjatest), kellele kuulus kokku 9413 vähemalt 2 kuu vanust piimatõugu pulli (94% kõikidest ettevõtjate peetud piimatõugu pullidest).

Eelnõu § 7 punkti 3 kohaselt antakse riigiabi taotlejale, kes pidas 2022. aasta 30. aprilli seisuga põllumajandusloomade registri andmetel vähemalt 25 broilerit, kelle pidamisest ta oli registripidajat teavitanud hiljemalt 7. maiks. Broilerikasvatajaid on Eestis vähe, mistõttu lisateavet välja ei tooda.

Eelnõu § 7 punkti 4 kohaselt antakse riigiabi taotlejale, kes pidas 2022. aasta 30. aprilli seisuga põllumajandusloomade registri andmetel vähemalt 25 munakana, kelle pidamisest ta oli registripidajat teavitanud hiljemalt 7. maiks. Kõikidest 2022. aasta märtsi seisuga põllumajandusloomade registri andmetel munakana pidajatest omas 25 ja enam munakana 130 ettevõtjat (19% kõikidest munakana pidajatest), kellele kuulus kokku 628 888 munakana (98% kõikidest munakanadest).

Eelnõu § 7 punkt 5 kohaselt antakse riigiabi taotlejale, kes pidas 2022. aasta 30. aprilli seisuga põllumajandusloomade registri andmetel vähemalt 100 vutti, kelle pidamisest ta oli registripidajat teavitanud hiljemalt 7. maiks. Kõikidest 2022. aasta märtsi seisuga põllumajandusloomade registri andmetel vuti pidajatest omas 100 ja enam vutti 7 ettevõtjat (39% kõikidest vuti pidajatest), kellele kuulus kokku 47 201 vutti (99,6% kõikidest vuttidest).

Eelnõu § 7 punkti 6 kohaselt antakse riigiabi taotlejale, kes kasvatas 2022. aastal kartulit, avamaa köögivilja või maasikat (avamaal või kiletunnelis) kokku vähemalt 0,5 hektaril. Statistikaameti andmetel kasvatati 2021. aastal põllumajanduslikes majapidamistes kartulit kokku 3110 hektaril, avamaa köögivilja kokku 1599 hektaril ja maasikat 711 hektaril, sellest katmikalal (valdavalt kiletunnelites) 29 majapidamist kokku 15 hektaril. Kokku on üle 0,5 ha nimetatud kultuure kasvatavaid isikuid 629, kelle kultuuride pind on ligikaudu 4820 ha.

Eelnõu § 7 punkt 7 kohaselt antakse riigiabi taotlejale, kes kasvatas 2022. aastal köetavas kasvuhooones köögivilja, köögivilja- ja maitsetaimi, maasikat ja lilli. Köetavad kasvuhooned ei ole otsetoetuste puhul toetusõiguslikud, kuna taimi kasvatatakse nt kivivillal, laudadel, pottides, kastides, jne või kasutatakse hüdroponilist süsteemi. Köetav kasvuhooone peab olema tootmises kasutamisel 9 ja enam kuud või kuni 8 kuud ja millel on ehtisregistris kasutusluba ning köetav pind vähemalt 100 ruutmeetrit. Vähemalt 9 kuud kasutuses olev kasvuhooone on kasvuhooone, mille kütteperiood köögiviljade, köögivilja- ja maitsetaimede, maasika ja lillede kasvatamiseks algas jaanuaris või veebruaris ning kuni 8 kuud kasutuses oleva kasvuhooone kütteperiood algas üldjuhul märtsis või hiljem. Statistikaameti 2020. a läbiviidud põllumajandusloenduse andmetel oli 129 põllumajanduslikku majapidamist, kus kasvatati vähemalt 100 ruutmeetril katmikköögivilja kokku 19 ha ning 13 põllumajanduslikku majapidamist, kus kasvatati katmiklilli ja ehistaimi vähemalt 100 ruutmeetril kokku 5 ha. Võib eeldada, et katmikköögivilja pind 2022. aastal on vähenenud, sest üks suurem katmikköögivilja tootja enam ei tegutse.

Eelnõu §-s 8 sätestatakse riigiabi ühikumäär ja riigiabi suuruse arvestamine.

Eelnõu § 8 lõike 1 kohaselt otsustab PRIA riigiabi ühikumäära põllumajanduslooma või hektari kohta arvestades eelarve jaotust tegevusvaldkondade vahel. Ühikumäärade arvutamisel arvestab PRIA lõigetes 2-4 sätestatud protsenti. Tegevusvaldkonna kohta leitav ühikumäär saadakse vastava tegevusvaldkonna kohta eraldatud toetussumma jagamisel vastava tegevusvaldkonna kõikide nõuetele vastavate põllumajandusloomade või hektarite arvuga. Tegevusvaldkondade vahel jaguneb eelarve järgnevalt: veiseliha tootmine 2 mln eurot, broileri-, munakana- ja vutikasvatus 0,36 mln eurot ja kartuli, maasika ning avamaa köögivilja kasvatus koos toetusõiguslike köetavate kasvuhoonetega 1,58 mln eurot. Toetusõiguslike köetavate kasvuhoonete ühikumäär kehtestatakse eelnõu § 8 lõigetega 5 ja 6. Eelnõu ettevalmistamisel kasutatud andmete ja arvutuste kohaselt, võttes arvesse erakorralise riigiabi andmise kriteeriume, võivad toetuse prognoositavad ühikumäärad kujuneda järgmiselt:

- 1) ligikaudu 28 eurot ammlehma ja vähemalt 8 kuu vanuse lehmullika kohta;
- 2) ligikaudu 20 eurot lihatõugu veise (välja arvatud ammlehma ja vähemalt 8 kuu vanuse lehmullika) ja vähemalt 2 kuu vanuse piimatõugu pulli kohta;
- 3) ligikaudu 290 eurot kartuli, avamaa köögivilja ja maasika hektari kohta;
- 4) ligikaudu 3,60 eurot broileri kohta;
- 5) ligikaudu 4 eurot munakana kohta;
- 6) ligikaudu 0,80 eurot vuti kohta.

Eelnõu § 8 lõike 2 kohaselt moodustab lihatõugu veise, sh ristani ja vähemalt 2 kuu vanuse piimatõugu pulli kohta 70 protsenti ammlehma ja vähemalt 8 kuu vanuse lihatõugu lehmullika ühikumäärast tulenevalt selle grupi mitmekesisest vanuselisest struktuurist ning vastavalt erinevast söödavajadusest ja sellega seonduvast kulust.

Eelnõu § 8 lõiked 3 ja 4 kehtestavad riigiabi ühikumäära seotuse munakanade ühikumääraga broileri ja vuti kohta, tulenevalt söödavajaduse erinevusest. Broileri ühikumäär on 90% ja vuti ühikumäär 20% munakana ühikumäärast.

Eelnõu § 8 lõiked 5 ja 6 kehtestavad riigiabi ühikumäära köetava kasvuhoone ruutmeetri kohta lähtuvalt kasvuhoone kasutusajast, mis tuleneb kütteperioodi pikkusest. Erakorralise riigiabi ühikumäär vähemalt üheksa kuud aastas kasutuses oleva köetava kasvuhoone kohta on 0,60 eurot ruutmeetri kohta ja kuni kaheksa kuud aastas kasutuses oleva köetava kasvuhoone kohta on 0,27 eurot ruutmeetri kohta.

Eelnõu § 8 lõike 7 kohaselt on riigiabi maksimaalne suurus ühe taotleja kohta riigiabina antava toetuse puhul riigiabi ajutise raamistiku punkti 42 alapunktis a sätestatud 35 000 eurot. Üle 35 000 eurost toetust on võimalik maksta üksnes juhul, kui on kohaldatav eelnõu § 9 lõige 9, mis võimaldab toetust suurenda ettevõtte kohta vähese tähtsusega abina kuni 25 000 euronit võttes arvesse taotleja põllumajandusliku vähese tähtsusega abi jääki.

Eelnõu § 8 lõikes 8 on sätestatud ühe ettevõtja käsitlus, mis tuleneb EL-i õiguses rakendatavast põhimõttest, mille kohaselt mitut eraldiseisvat ettevõtjat võidakse riigiabieeskirjade kohaldamise eesmärgil lugeda üht majandusüksust moodustavaks. Sel juhul peetakse seda majandusüksust asjaomaseks ettevõtjaks. Euroopa Kohus arvestab enamuseosaluse olemasolu ning muid asjaomaseid funktsionaalseid, majanduslikke ja orgaanilisi sidemeid.⁵ Eelnõu kohaselt loetakse üheks ettevõtjaks konkurentsiseaduse § 2 lõike 4 tähenduses valitseva mõju kaudu üksteisega seotud ettevõtjad.

Eelnõu § 8 lõike 9 kohaselt on teatud tingimuste täitmisel võimalik selle määruse alusel antavat toetust suurendada kuni 25 000 euro võrra. Eelnõu § 9 lõike 9 kohaselt ei tohi juhul, kui rakendatakse komisjoni vähese tähtsusega abi määrust (EL) nr 1408/2013⁶, jooksva majandusaasta ja sellele eelnenud kahe majandusaasta jooksul antud põllumajandusliku vähese tähtsusega abi ületada ühe ettevõtja kohta 25 000 eurot. Vähese tähtsusega abi määrust kohaldatakse juhul, kui riigiabi ajutise raamistiku punktis 42 sätestatud riigiabi piirmäär on ületatud.

Vähese tähtsusega abi vaba jääki ning saadud riigiabi andmeid saab kontrollida riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrist (www.fin.ee/riigiabi).

Eelnõu § 8 lõike 10 kohaselt loetakse sama paragrahvi lõike 9 rakendamisel üheks ettevõtjaks isikud komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013 artikli 2 lõike 2 tähenduses (sh kui ettevõtte omab teises ettevõttes aktsionäride või osanike hälteenamust). Nimetatud nõue tuleneb komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013 artikli 2 lõikest ja artikli 3 lõikest 3a.

Eelnõu § 8 lõike 11 kohaselt arvestatakse sama paragrahvi lõigete 7 ja 9 rakendamisel asjakohaseid EL-i riigiabi aktides sätestatud kumuleerimisreegleid. Viidatud reeglid on sätestatud riigiabi ajutise raamistiku punktis 20 ning komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013 artiklis 5. Vähese tähtsusega abi ei või kumuleerida samade abikõlblike kulude osas riigiabiga. Seejuures erinevate abikõlblike kulude puhul (nt erinevad loomad) saab toetust anda nii riigiabina kui ka vähese tähtsusega abina.

Eelnõu § 8 lõikes 12 sätestatakse, et põllumajandusloomade puhul arvutatakse riigiabi suurus põllumajandusloomade arvu järgi, keda taotleja pidas § 7 sätestatud kuupäeva seisuga.

---

⁵ Komisjoni teatis riigiabi mõiste kohta ELTL-i artikli 107 lõike 1 tähenduses (2016/C 262/01, punkt 11 ning seal viidatud Euroopa Kohtu praktika, kättesaadav aadressil [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719\(05\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016XC0719(05)&from=EN).

⁶ Komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013 konsolideeritud versioon on kättesaadav aadressil <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX%3A02013R1408-20190314>.

Eelnõu § 8 lõike 13 kohaselt arvutatakse kartuli, maasika ja avamaa köögiviljade toetuse suurus taotleja 2022. aastal kasvatatud asjakohase kultuuri hektarite alusel. PRIA teeb taotleja 2022. aastal kasvatatud kartuli, maasika ja avamaa köögivilja hektarite arvu kindlaks olemasolevate andmete (näiteks 2022. aasta pindalatoetuste menetlemise käigus kindlaks tehtud pindala, sateliidi fotod, riigi toidu ja sööda käitlejate register, taimetervise register jne) põhjal või küsib taotlejalt andmeid juurde (nt põlluraamat, maakasutusõiguse alus jne). Kui köögivilja ja maasika kasvatamine toimub külmas kasvuhoones või kiletunnelis, siis käsitletakse seda avamaana ja toetus arvutatakse § 8 lõike 13 alusel.

Eelnõu § 8 lõikes 14 sätestatakse, et köetava kasvuhoone puhul arvutatakse riigiabi suurus taotleja 2022. aastal kasutuses oleva kasvuhoone köetava pinna ja tootmisperioodi (kas vähemalt 9 kuud või kuni 8 kuud) alusel. PRIA teeb taotleja 2022. aastal köögivilja, köögivilja- ja maitsetaime, maasika ja lille kasvatamiseks kasutatud köetava kasvuhoone pinna ja kasvatatud põllumajanduskultuuri kindlaks olemasolevate andmete (näiteks ehitisregister, sateliidi fotod, riigi toidu ja sööda käitlejate register, taimetervise register jne) põhjal või küsib taotlejalt andmeid juurde (nt kuludokumentid energiatarbimise kohta, raamatupidamise dokumentid jne) või kohapealse kontrolli käigus.

Eelnõu 4. peatükk sätestab toetuse taotlemise, taotluse menetlemise ja toetuse maksmise.

Eelnõu §-s 9 sätestatakse taotluse esitamine.

Eelnõu § 9 lõike 1 kohaselt esitatakse toetuse taotlus PRIA e-teenuse keskkonna kaudu ajavahemikul 29. juuni kuni 6. juuli 2022. aastal PRIA-le, mis sisaldab järgmisi andmeid:

- haldusmenetluse seaduse § 14 lõike 3 punktides 1–4 nimetatud andmed;
- taotluse esitaja nimi ja registrikood;
- tegevusvaldkond, milles tekkinud majandusliku kahju osaliseks hüvitamiseks toetust taotletakse;
- katastriüksuse katastritunnus, millel paikneb taotleja kartuli-, köögivilja- või maasikapõld, ja põllu number ning pindala 2022. aastal 0,01 hektari täpsusega, mille kohta ta toetust taotleb, kui taotleja ei ole nende põldude kohta 2022. aastal esitanud pindalatoetuse taotlust ning kasvatatud põllumajanduskultuuri nimetus;
- katastriüksuse katastritunnus, millel paikneb taotleja köetav kasvuhoone, ehitisregistri kood ning köetav pind 2022. aastal ruutmeetri täpsusega, mille kohta ta toetust taotleb ning kasvatatud põllumajanduskultuuri nimetus ja kasvuhoone kasutusperiood;
- 30. aprilli 2022. seisuga peetud emiste arv.

Eelnõu § 9 lõike 2 kohaselt tuleb erakorralise riigiabi taotlemisel esitada:

- teave taotleja üle lepingu või muul alusel valitsevat mõju omava ettevõtja kohta, kui see teave ei ole äriregistrist kättesaadav;
- taotleja nõusolek toetuse saamiseks vähese tähtsusega abina § 6 lõikes 2 sätestatud juhul.

Eelnõu § 9 lõike 3 kohaselt võib esitada taotluse ühes või mitmes § 2 lõikes 2 nimetatud põllumajanduslikus tegevusvaldkonnas.

Eelnõu §-s 10 sätestatakse toetuse taotluse kontrollimine.

Eelnõu § 10 lõike 1 kohaselt vaatab PRIA taotluse läbi, selgitades välja selles esitatud andmete piisavuse ja korrektsuse. Seejärel kontrollib PRIA taotleja vastavust nõuetele:

- piimatootmise tegevusvaldkonnas esitatud taotluse puhul teeb PRIA põllumajandusloomade registrisse kantud andmete alusel kindlaks need piimatõugu lehma pidajad, kes pidasid 2022. aasta 30. aprilli seisuga vähemalt 4 piimatõugu lehma ja kelle pidamisest nad oli registripidajat teavitanud hiljemalt 7. maiks;
- sealihatootmise tegevusvaldkonnas esitatud taotluse puhul teeb PRIA põllumajandusloomade registrisse kantud andmete alusel kindlaks need sealihatootjad, kes pidasid 2021. aasta

31. detsembri ja 2022. aasta 30. aprilli seisuga vähemalt ühte emist või 2022. aasta 30. aprilli seisuga vähemalt 20 siga (karjades, kus ei olnud emiseid 31.12.2021) ning kelle pidamisest nad oli registripidajat teavitanud hiljemalt 7. maiks;

– lamba- ja kitsekasvatuse tegevusvaldkonnas esitatud taotluse puhul teeb PRIA põllumajandusloomade registrisse kantud andmete alusel kindlaks need lamba- ja kitsepidajad, kes pidasid 2022. aasta 30. aprilli seisuga vähemalt kümnet 10 kuu vanust ja vanemat utte või emakitse ning kelle pidamisest nad oli registripidajat teavitanud hiljemalt 7. maiks;

– veiseliha tootmise valdkonnas esitatud taotluse puhul teeb PRIA põllumajandusloomade registrisse kantud andmete alusel kindlaks need lihaveisepidajad, kes pidasid 2022. aasta 30. aprilli seisuga vähemalt viit ammlahma või vähemalt 8 kuu vanust lihatõugu lehmullikat või muud lihatõugu veist (sh ristanud) ja need veisepidajad, kes pidasid 2022. aasta 30. aprilli seisuga vähemalt viit vähemalt 2 kuu vanust piimatõugu pulli ning kelle pidamisest nad oli registripidajat teavitanud hiljemalt 7. maiks;

– kartuli-, avamaa köögivilja- ja maasikakasvatuse tegevusvaldkonnas esitatud taotluse puhul teeb PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registri või maakatastri (põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse kandmata põllumajandusmaa korral) andmete või muude andmete põhjal, mis on PRIA-le kättesaadavad või kohapealse kontrolli käigus kindlaks need kartuli-, avamaa köögivilja- ja maasikakasvatavad, kes kasvasid 2022. aastal kartulit, avamaa köögivilja või maasikat kokku vähemalt 0,5 hektaril;

– köetavas kasvuhoones köögivilja, köögivilja- ja maitsetaime-, maasika- ja lillede kasvatuse tegevusvaldkonnas esitatud taotluse puhul teeb PRIA ehitisregistri või maakatastri andmete või muude andmete põhjal, mis on PRIA-le kättesaadavad või kohapealse kontrolli käigus kindlaks need köögivilja-, köögivilja- ja maitsetaimede-, maasika ja lillekasvatavad, kes kasvasid 2022. aastal köögivilja, köögivilja- ja maitsetaimi, maasikat ja lilli köetavas kasvuhoones vähemalt 100 ruutmeetril ning kasvuhooone kasutusaja pikkuse kuudes.

– broilerikasvatuse tegevusvaldkonnas esitatud taotluse puhul teeb PRIA põllumajandusloomade registrisse kantud andmete alusel kindlaks need broilerikasvatavad, kes pidasid 2022. aasta 30. aprilli seisuga vähemalt 25 broilerit ja kelle pidamisest nad oli registripidajat teavitanud hiljemalt 7. maiks;

– munakanakasvatuse tegevusvaldkonnas esitatud taotluse puhul teeb PRIA põllumajandusloomade registrisse kantud andmete alusel kindlaks need munakanakasvatavad, kes pidasid 2022. aasta 30. aprilli seisuga vähemalt 25 munakana ja kelle pidamisest nad oli registripidajat teavitanud hiljemalt 7. maiks;

– vutikasvatuse tegevusvaldkonnas esitatud taotluse puhul teeb PRIA põllumajandusloomade registrisse kantud andmete alusel kindlaks need vutikasvatavad, kes pidasid 2022. aasta 30. aprilli seisuga vähemalt 100 vutti ja kelle pidamisest nad oli registripidajat teavitanud hiljemalt 7. maiks.

Kui taotluse menetlemise käigus ilmneb, et sama põllu kohta on 2022. aastal erinevad taotlejad taotlenud pindalatoetust ja käesolevamääruse raames erakorralist toetust, tuleb PRIA-l välja selgitada tegelik kasvataja ehk tekkinud majanduslikku kahju saanud ettevõtja.

Edasi selgitab PRIA konkurentsiseaduse alusel peetava riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse kantud andmete alusel välja, kas nõuetele vastava toetuse taotleja, arvestades ühe ettevõtja nõuet, toetussumma jääb riigiabi kumuleerimisreegleid järgides riigiabi ajutises raamistikus ettenähtud 35 000 euro limiidi piiresse või mitte. Kui nõuetele vastava toetuse taotleja 35 000 euro limiit on juba enne toetussumma lisandumist täis või kui toetussumma lisandumisega limiiti ületatakse, siis selgitab PRIA välja, kas taotlejale on võimalik vastavalt kas kogu toetussumma või riigiabi ajutises raamistikus ettenähtud limiiti ületav toetussumma osa anda komisjoni määruse (EL) nr 1408/2013 kohaselt vähese tähtsusega abina. Nimetatud määruse artikli 2 lõikes 2 sätestatud ühe ettevõtja nõudele vastamist saab kontrollida eelkõige äriregistri andmete alusel.

Eelnõu § 10 lõikes 2 sätestatakse, et veeseaduse 6. peatüki 7. jaos sätestatud nõuete täitmist kontrollib PRIA karistusregistri andmete alusel.

Eelnõu § 10 lõike 3 kohaselt teeb taotleja PRIA-le teatavaks kõik taotluse rahuldamise otsustamiseks vajalikud asjaolud.

Eelnõu §-s 11 sätestatakse taotluse rahuldamine ja toetuse maksmine.

Eelnõu § 11 lõikes 1 sätestatakse, et PRIA teeb erakorralise toetuse taotluse rahuldamise otsuse, kui taotleja vastab toetuse saamiseks esitatud nõuetele.

Eelnõu § 11 lõike 2 punkti 1 kohaselt teeb PRIA taotluse rahuldamise otsuse sellise tähtaja jooksul, et erakorraline kohandamistoetus oleks võimalik kanda toetuse saaja arvelduskontole hiljemalt 30. septembriks 2022. aastal.

Eelnõu § 11 lõike 2 punkti 2 kohaselt teeb PRIA taotluse rahuldamise otsuse sellise tähtaja jooksul, et erakorralist riigiabi oleks võimalik kanda toetuse saaja arvelduskontole hiljemalt 31. detsembriks 2022. aastal kuid mitte enne, kui Euroopa Komisjon põllumajandusliku riigiabi teatise kohta teinud lubava otsuse.

Eelnõu § 11 lõike 3 kohaselt ja juhul kui Euroopa Komisjoni otsusest tulenevalt muudetakse riigiabina antava toetuse tingimusi, antakse taotlejale tähtaeg taotlus meetme tingimustega kooskõlla viimiseks. Kui taotleja ei ole nõus taotluse muutmise või ei muuda taotlust määratud tähtaja jooksul, tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus.

Eelnõu § 11 lõikes 4 sätestatakse, et taotlus jäetakse rahuldamata kui Euroopa Komisjon põllumajandusliku riigiabi luba ei anna ning toetust ei ole võimalik anda vähese tähtsusega abina.

Eelnõu 5. peatükis sätestatakse rakendussätted.

Eelnõu §-s 12 sätestatakse Maaeluministri 13. jaanuari 2022. a määruse nr 1 „2022. aastal maaelu ja põllumajandusturu korraldamiseks antavad toetused” muutmise. Muudatuse kohaselt lisatakse erakorraline riigiabi põllumajandussektorile 2022. aastal maaelu ja põllumajandusturu korraldamiseks antavate toetuste nimekirja.

Eelnõu §-s 13 sätestatakse määruse kehtivus. Määrus kehtib kuni 30. juunini 2023. aastal.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks järgmised Euroopa Liidu õigusaktid:

- komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2022/467, millega nähakse põllumajandussektori tootjatele ette erakorraline kohandamistoetus (ELT L 96, 24.03.2022, lk 4-8);
- Euroopa Komisjoni 24. märtsi 2022. a teatise „Riigiabimeetmete ajutine kriisiraamistik majanduse toetamiseks pärast Venemaa kallaletungi Ukrainale” (ELT C 131 I, 24.03.2022, lk 1–17)
- komisjoni määrus (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9–17).

Eelnõus nimetatud Euroopa Liidu õigusaktid on kättesaadavad Euroopa Liidu Teataja veebilehel <http://eur-lex.europa.eu>.

4. Määruse mõjud

Erakorralise toetusega põllumajandussektorile toetatakse põllumajandustootjaid kokku 11,5 mln euroga. Toetuse eesmärk on osaliselt hüvitada hüppeliselt suurenenud põllumajanduse tootmissisendite hinnatõusu tõttu suurenenud tootmiskulusid, mida põllumajandussaaduste

tagasihoidlikuma tootjahinnatõus ei kata. Erinevates põllumajandussektori tegevusvaldkondades on suurenenud hinnatõusust mõjutatud tootmissisendite kulude osatähtsus erinev. Loomakasvatuses hüvitatakse erakorralise toetusega peamiselt söödakulude suurenemist, mida mõjutavad olenevalt söödatootmise struktuurist (ostusõöt või omatoodetud sõöt) eelkõige teravilja või kütuse ja väetiste hinnatõus. Ka tavaolukorras haavatavamate sektorite (lihaveise, lamba- ja kitsekasvatus) hüvitamise määr on kõrgem kui teistel loomakasvatussektoritel. Aianduskultuuride ning loomakasvatuses oma toodetud söödakultuuride tootmiseks vajalikku sisendikulu tõusu leevendab ka alates 01. juunist kehtiv erimärgistatud diislikütuse alandatud aktsiisimäär.

Kohandamistoetus makstakse välja 30. septembriks ja riigiabina makstav toetus 31. detsembriks 2022. Kõik hinnangud ja eeldused sektorite toetamiseks on tehtud aprillis 2022. a olemasoleva statistika alusel ning edasised turuarengud on väga ebakindlad.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

26. mail 2022 aastal jõustunud riigi 2022. aasta lisaeelarve seaduse § 1 lõikes 2 Maaeluministeriumi valitsemisala põllumajanduse, toidu ja maaelu kuludeks ettenähtud rahalisi vahendeid on toetuse maksmiseks ettenähtud vahendeid kokku 11,5 mln eurot. Toetuse administreerimiskulu on 167 000 eurot.

6. Määruse jõustumine

Eelnõu jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Erakorralise toetuse põhimõtteid tutvustati maaeluministrit nõustava põllumajanduse ja maaelu arengu nõukogu 18.05.2022. a istungil. Eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeriumile ja arvamuse avaldamiseks PRIA-le. Rahandusministerium ei esitanud tähtjaks eelnõude infosüsteemi EIS kaudu teavet eelnõu heakskiitmise või eelnõuga põhjendatult mittenõustumise kohta ega taotlenud ka tähtja pikendamist ning seetõttu loetakse eelnõu Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ § 7 lõike 4 kohaselt kooskõlastatuks. Põllumajandusorganisatsioonide ja ettevõtete poolt kooskõlastamisel esitatud ettepanekute arvestamise ja mitteamistamise tabel on toodud seletuskirja lisan.

(allkirjastatud digitaalselt)

Marko Gorban

Põllumajandus- ja maaelupoliitika asekanstler
kanstleri ülesannetes